

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2016-02-25 Nr. 4D-2015/2-1631
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo Lietuvos Respublikos Seimo nario Petro Narkevičiaus persiūtą X (toliau citatose ir tekste vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), atliekant Panevėžio miesto [...] namo (toliau citatose ir tekste vadinama – Namas) bendrijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Bendrija) valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę.

2. Seimo narys akcentuoja šias Pareiškėjos skundo aplinkybes:

2.1. „Namo gyventojai suneigė, kad Bendrijos pirmininkė A [toliau citatose ir tekste vadinama – Pirmininkė] atlieka neteisėtus veiksmus, savivaliauja bei savo nuožiūra naudoja Bendrijos lėšas. Pirmininkė nebaudžiama toliau pažeidinėja LR daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymą [toliau citatose ir tekste vadinama – Bendrijų įstatymas]. Ji ignoravo Bendrijų įstatymo 11 str. 3 d. ir per 3 mėn. pasibaigus finansiniams metams nesušaukė visuotinio susirinkimo, nes žinojo, kad gyventojai nepatenkinti jos veikla ir norėtų, kad ji atsistatydintų. Manoma, kad Pirmininkė sąmoningai visuotinį susirinkimą organizavo vasarą, tikėdama, kad jis neįvyks. Ir 2015-06-22 ir 2015-07-07 susirinkimai neįvyko. Tada 2015-07-23 Pirmininkė organizavo neteisėtą Bendrijos valdybos narių ir įgaliotinių pakartotinį ataskaitinį susirinkimą. Toks susirinkimas negali būti teisėtas, nes Bendrijų įstatymas nenumato tokio „bendrijos valdybos narių ir įgaliotinių pakartotino ataskaitinio susirinkimo“. Šiame neteisėtame susirinkime priimti nutarimai, kaip paskirstyti visų butų savininkų renkamas lėšas, kiek rinkti lėšų iš savininkų už teritorijos valymą, kokius darbus atlikti 2015–2016 m. ir kiek už juos mokėti iš savininkų pinigų ir pan. Visa tai grubiai pažeidžia butų savininkų teises ir duoda pagrindą manyti, kad pinigai naudojami neteisėtai“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2014 m. už įstatymų nesilaikymą Savivaldybė Pirmininkei yra pareiškusi 2 įspėjimus. Paskutinį kartą [...] grupė [Bendrijos] narių kreipėsi 2015-09-08. Atsakyme gautame 2015-10-02 (Nr. 19-2266(4.5) netinkamai aiškinamas Bendrijų įstatymas.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

3. Iš kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

3.1. Pareiškėjos 2015-09-08 kreipimėsi į Savivaldybę (toliau vadinama – Prašymas) nurodyta:

3.1.1. aplinkybės, aprašytos šio rašto 2 paragrafe;

3.1.2. „Dar 2013 metais informavome gerb. LR Seimo narį Povilą Urbšį ir Savivaldybę apie neteisėtai pačios Pirmininkės, vienasmeniškai, išrinktus jai įtinkančius valdybos narius bei įgaliotinius. Pirmininkė eilinį kartą grubiai ignoravo Bendrijų įstatymo nuostatas. Šio įstatymo 13

str. aiškiai yra nurodyta įgaliotinių rinkimo tvarka, tačiau nė vienas įgaliotinis Name nebuvo išrinktas Bendrijos narių susirinkimuose (Pirmininkė „išsirinko“ po 2 įgaliotinius iš kiekvienos laiptinės, tačiau jokių susirinkimų laiptinėse nebuvo ir tokių susirinkimų protokolų negali būti, nebent suklastoti). Dėl šios priežasties joks įgaliotinių susirinkimas Name negali būti teisėtas. Be to, Bendrijų įstatymo 9 str. sakoma, kad „aukščiausias bendrijos organas yra bendrijos narių visuotinis susirinkimas. Bendrijos įstatuose gali būti numatytas bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas, turintis bendrijos įstatuose nustatytą visuotinio susirinkimo teisių dalį“. Tačiau Bendrijos įstatuose, patvirtintuose 2013-04-22, 39 p. nurodyta, kad „aukščiausias Bendrijos organas yra Bendrijos visuotinis susirinkimas. Bendrijos valdymo organai yra Bendrijos pirmininkas ir valdyba“. Įstatymuose nenumatytas įgaliotinių susirinkimas kaip Bendrijos organas. Tai dar viena priežastis, dėl kurios 2015-07-23 susirinkimas negali būti galiojantis“;

3.1.3. „Net jei laikyti, kad Name įgaliotiniai išrinkti „teisėtai“, o notaro „palaiminti“ neatitinkantis įstatymų įstatai yra „geri“, 2015-07-23 susirinkimas negali būti teisėtas, nes Bendrijų įstatymas nenumato tokio „Bendrijos valdybos narių ir įgaliotinių pakartotinio ataskaitinio susirinkimo“. Bendrijų įstatymo 16 str. aiškiai nustato bendrijos valdybos kompetenciją. Valdyba gali tik svarstyti ir teikti visuotiniam susirinkimui (įgaliotinių susirinkimui) atitinkamus klausimus, bet negali patys valdybos nariai kartu su įgaliotiniais balsuoti už savo pačių priimtų nutarimų tvirtinimą, kas yra išimtinai bendrijos narių – visų butų savininkų teisė“;

3.1.4. „Surašant 2015-07-23 protokolą nesilaikyta raštvedybos taisyklių, iš protokolo neaišku, kokie asmenys jame dalyvavo (kurie valdybos nariai, kurie įgaliotiniai), neaišku, už ką kas balsavo. Dvi pareiškėjos, kaip stebėtojos, dalyvavo 2015-07-23 susirinkime (beje, jį stebėjo ir daugiau Bendrijos narių) ir gali patvirtinti, kad visų pirma jame dalyvavo tik 6 įgaliotiniai (1 balsavo iš anksto raštu). Pirmu klausimu – Pirmininkės ataskaitos už 2014 m. svarstymas, 4 įgaliotiniai balsavo prieš, 3 už. Jeigu išaiškintumėte, kad 2015-07-23 Pirmininkės susirinkimas organizuotas teisėtai, tai remiantis įstatymu reiškia, kad Pirmininkės veiklai už 2014 metus nepritarta ir jos veikla įvertinta neigiamai. Antru klausimu – Bendrijos revizoriaus ataskaita už 2014 metus, revizoriaus pasisakyta nebuvo, nes paprasčiausiai revizorė, dar pavasarį parašiusi atsistatydinimo prašymą, susirinkime nedalyvavo. Ketvirtu klausimu – Bendrijos valdybos protokolo Nr. 6 nutarimų svarstymas ir tvirtinimas, kaip matyti iš protokolo, išvis nebuvo balsuota“;

3.1.5. „[...] Pirmininkė organizuodama susirinkimus nė į vieno jų darbotvarkę neįtraukė klausimo dėl metinės Bendrijos pajamų–išlaidų sąmatos tvirtinimo, kas yra išimtinai visuotinio susirinkimo kompetencija (Bendrijų įstatymo 10 str. 1 d. 8 p.)“;

3.1.6. „Eilinį kartą pašome padėti išspręsti susidariusią situaciją Name, nes Pirmininkė ir toliau visiškai nesiskaito su gyventojų nuomone ir interesais, pažeidinėja LR įstatymus.

Taip pat prašome išaiškinti Pirmininkei, kad 2015-07-23 jos organizuotas „Bendrijos valdybos narių ir įgaliotinių pakartotinis ataskaitinis susirinkimas“ yra negaliojantis, jo protokole užfiksuoti nutarimai neteisėti ir negali būti vykdomi. Todėl prašome nedelsiant sustabdyti Pirmininkės veiklą neteisėtai panaudojant butų savininkų surinktas pinigines lėšas.

Prašome Pirmininkę įpareigoti atsiskaityti Bendrijos nariams – butų savininkams už 2014 metais vykdytą savo veiklą bei organizuoti visuotinį susirinkimą pagal galiojančius LR įstatymus.

Taip pat prašome surašyti Pirmininkei administracinės teisės pažeidimo protokolą pagal 158(2) str., nes pagal jos organizuotą susirinkimą 2015-07-23 sprendimai dėl bendro naudojimo objektų remonto priimti nesilaikant teisės aktuose nustatytos tvarkos. Taip pat prašome surašyti protokolą dėl to, kad Pirmininkė nesilaiko teisės aktų nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo ir savo veiklos metinės ataskaitos pateikimo butų savininkams.“

3.2. Savivaldybės 2015-10-02 atsakyme Pareiškėjai (toliau vadinama – Atsakymas) nurodyta:

3.2.1. „Savivaldybė 2014 m. vykdė administracinę procedūrą dėl Namo butų savininkų pateikto skundo nagrinėjimo. Pateiktame skunde buvo prašoma įvertinti Jūsų rašte minimus Savivaldybės atsakymus į 2014 m. pateiktus [...] Pareiškėjos [...] prašymus. Administracinės procedūros metu nustatyta, kad Savivaldybės pateikti atsakymai yra teisingi ir nepažeidžia teisės aktų reikalavimų, todėl jų naikinti nėra pagrindo. Apie tai Savivaldybės 2015-01-07 raštu Nr. 19-70(4.5) atsakyta skundą pateikusioms Namo butų savininkėms [...]“;

3.2.2. „Bendrijų įstatymo 11 straipsnyje nustatyta daugiabučio namo savininkų bendrijos narių visuotinio susirinkimo šaukimo ir organizavimo tvarka, sprendimų priėmimas. Bendrijos narių visuotinis susirinkimas turi būti šaukiamas kasmet ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams. Jeigu bendrijos narių visuotinis susirinkimas neįvyksta, ne anksčiau kaip po dviejų savaitių turi būti sušauktas pakartotinis bendrijos narių visuotinis susirinkimas. Pagal Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies nuostatą, jeigu neįvyko pakartotinis bendrijos narių visuotinis susirinkimas, tuomet Bendrijų įstatyme ir bendrijos įstatuose nustatyta tvarka turi būti šaukiamas bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas.“

„Namo Bendrija savo veikloje vadovaujasi įstatais, kurie 2012-04-12 Bendrijų įstatymo pakeitimo įstatymo 3 dalyje nustatyta tvarka buvo pakeisti ir 2013-04-22 įregistruoti Juridinių asmenų registre.“

„2013-04-09 pakartotinio Bendrijos narių visuotinio susirinkimo sprendimais buvo patvirtinti minimi Bendrijos įstatai ir išrinkti Bendrijos narių įgaliotiniai (po 2 Bendrijos narius iš kiekvienos laiptinės). Minimo susirinkimo sprendimai nebuvo apskūsti Bendrijų įstatymo nustatyta tvarka ir yra galiojantys.“

„Bendrijos įstatų VII skyriuje nustatyta įgaliotinių susirinkimų sušaukimo ir organizavimo tvarka, nustatytas Bendrijos narių įgaliotinių skaičius. Neįvykus Bendrijos narių pakartotiniam visuotiniam susirinkimui, gali būti sušaukiamas Bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas, kuriame sprendimai priimami vadovaujantis įstatų 58 punkto nuostatomis“;

3.2.3. „Savivaldybė kreipėsi į Pirmininkę dėl informacijos apie 2015 m. Bendrijos narių visuotinį ataskaitinį susirinkimą. Iš pateiktos medžiagos ir Pirmininkės paaiškinimo matome, kad Bendrijos dokumentai (butų savininkų ir bendrijos narių sąrašai) buvo pateikti Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos Ekonominių nusikaltimų tyrimo valdybai dėl vykdomo tyrimo. Informacija apie tai, kad dėl vykdomo tyrimo atidedamas Bendrijos narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas, buvo paskelbta kiekvienos laiptinės skelbimų lentoje“;

3.2.4. „Pranešimas apie šaukiamą 2015-06-18 Bendrijos narių ataskaitinį susirinkimą paskelbtas prieš 14 dienų iki susirinkimo dienos, jame paskelbta informacija: data, laikas, susirinkimo darbotvarkė, nurodyta, kur ir koku laiku galima susipažinti su Pirmininkės ir revizoriaus ataskaitomis už 2014 m. ir sprendimų projektais, kaip pareikšti išankstinę nuomonę raštu dėl susirinkime svarstomų klausimų“;

3.2.5. „Pagal Bendrijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalies nuostatą bendrijos revizijos komisijos narius (revizorių) renka ir atšaukia bendrijos narių visuotinis susirinkimas (bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas).

Bendrijos revizoriui pateikus prašymą dėl atleidimo iš pareigų Pirmininkei, į minimo susirinkimo darbotvarkę buvo įrašytas klausimas dėl revizoriaus rinkimo. Nei minimas susirinkimas, nei 2015-07-07 sušauktas pakartotinis Bendrijos narių visuotinis susirinkimas neįvyko, nes nebuvo kvorumo“;

3.2.6. „Tuomet 2015-07-23 buvo sušauktas Bendrijos valdybos ir Bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas. Dalyvių sąrašė pasirašytinai registruoti 7 Bendrijos narių įgaliotiniai (vienas iš jų pateikęs išankstinę nuomonę raštu), Pirmininkė ir 4 valdybos nariai. Kol teismo nėra pripažintas ar nugincytas minimo susirinkimo teisėtumas, jo priimti sprendimai yra teisėti.“

„Pagal Bendrijų įstatymo 21 straipsnio 4 dalies 7 punkto nuostatą, daugiabučio gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkas turi teisę apskūsti bendrijos valdymo organų, bendrijos narių visuotinio susirinkimo (bendrijos narių įgaliotinių susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų savininkų sprendimus Lietuvos Respublikos civilinio kodekso [toliau citatose ir tekste vadinama – CK] 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka“;

3.2.7. „Pagal Bendrijų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies nuostatą, bendrijos pirmininką rinkti ir atšaukti gali tik bendrijos narių visuotinis susirinkimas. Savivaldybė negali sustabdyti Pirmininkės veiklos, nes ši funkcija pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą nepriskirta savivaldybių funkcijoms“;

3.2.8. „Pažymime, kad Bendrijos narių visuotinis susirinkimas (įgaliotinių susirinkimas) gali nuspresti samdyti audito įmonę Bendrijos metinių finansinių ataskaitų auditui atlikti“;

3.2.9. „Pirmininkei išaiškintos Bendrijų įstatymo nuostatos dėl Bendrijos narių visuotinio, Bendrijos narių įgaliotinių susirinkimų šaukimo ir organizavimo tvarkos“;

3.2.10. „Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, pranešame, kad, išnagrinėjus Jūsų prašyme nurodytas aplinkybes ir įvertinus Pirmininkės pateiktus dokumentus, [...] [jos] veiksmuose negalime nustatyti administracinės teisės pažeidimo, numatyto Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 158² straipsnyje“;

3.2.11. „Šis raštas per vieną mėnesį gali būti apskundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Per vienerius metus nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar sprendimo priėmimo – Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriams Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

4. Seimo kontrolierius, atsižvelgęs į pirmiau nurodytas aplinkybes (pažymos 1–5 paragrafai), kreipėsi į:

4.1. *Savivaldybę*, prašydamas paaiškinti, kodėl Atsakyme Pareiškėjai nepateikta informacija dėl Bendrijos pajamų–išlaidų sąmatos svarstymo Bendrijos narių visuotiniame susirinkime (ne) privalomumo, kodėl, gavus Prašymą, galimai nebuvo atlikta Bendrijos valdymo organų veiklos, rengiant ir pateikiant Bendrijos nariams Bendrijos metinę veiklos ataskaitą bei ilgalaikius ir metinius darbų planus, kontrolė (nepateikta išvada šiuo klausimu, įvertinus tai, kad Bendrijų įstatymas numato ataskaitos pateikimą būtent visuotiniam susirinkimui, neįvertintas jos turinys, nepateikti atitinkami įpareigojimai Pirmininkei ir pan.), kodėl Atsakyme Pareiškėjai nebuvo suteikta informacija dėl Bendrijos metinės veiklos ataskaitos rengimo ir jos pateikimo patalpų savininkams atitikimo teisės aktų reikalavimams; ar, atlikus Bendrijos valdymo kontrolę pagal Prašymą, buvo surašytas valdytojo veiklos patikrinimo aktas; jeigu nebuvo – nurodyti priežastis; pateikti informaciją dėl Bendrijos pajamų–išlaidų sąmatos svarstymo Bendrijos narių visuotiniame susirinkime (ne) privalomumo, ar šis klausimas buvo perduotas svarstyti visuotiniam Bendrijos narių susirinkimui; jeigu nebuvo – nurodyti priežastis; atlikti Bendrijos valdymo organų veiklos, rengiant ir pateikiant Bendrijos nariams Bendrijos metinę veiklos ataskaitą bei ilgalaikius ir metinius darbų planus, kontrolę, pateikti motyvuotą išvadą šiuo klausimu, atitinkamus įpareigojimus Pirmininkei; ar Savivaldybė yra suplanavusi atlikti Bendrijos valdymo organų kompleksinį veiklos patikrinimą 2016 metais; jeigu taip – kada ir kt.

4.2. *Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos Ekonominių nusikaltimų tyrimo valdybai* (toliau citatose ir tekste vadinama – PVPK) – pateikti informaciją apie pažymos 3.2.3 papunktyje nurodyto ikiteisminio tyrimo rezultatus.

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

5. Iš Savivaldybės Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

5.1. „Pareiškėja Prašymu kreipėsi dėl 2015-07-23 įvykusio Bendrijos valdybos narių ir įgaliotinių susirinkimo [toliau citatose ir tekste vadinama – Susirinkimas] teisėtumo. Apie tai, kad privaloma parengti Bendrijos metinę pajamų ir išlaidų sąmatą ir ją teikti tvirtinti Bendrijos narių visuotiniam susirinkimui, Pareiškėjai papildomai atsakėme Savivaldybės 2016-01-14 raštu Nr. 19-97(4.5) „Dėl Bendrijos narių visuotinio (Bendrijos narių įgaliotinių) susirinkimų“ [...]“ (toliau vadinama – Atsakymas-2; jo turinys – pažymos 5.10 punkte).

5.2. „Daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų (toliau – valdytojai) veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė vykdoma pagal Panevėžio miesto butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų [...] priežiūros ir kontrolės taisyklės, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2014-12-18 sprendimu Nr. 1-397 (toliau – Taisyklės).“

Pirmininkės „veiklos kompleksinio planinio patikrinimo 2015 metais neplanavome, vadovaudamiesi Taisyklių 5.2 papunkčiu, atsižvelgę į Prašyme keliamus klausimus, Prašymą išnagrinėjome Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [toliau citatose ir tekste vadinama – VAĮ] nustatyta tvarka ir terminais.“

„Nagrinėjant Prašymą buvo tikrinama Susirinkimo medžiaga. Pareiškėja prie Prašymo buvo pridėjusi Susirinkimo (Prašyme vadinamo neteisėtu) protokolo kopiją. Minimam Susirinkimui svarstyti buvo teikiamos Pirmininkės, Bendrijos revizoriaus ataskaitos už 2014 metus, Bendrijos valdybos nutarimai (dėl lėšų kaupimo, teritorijos valymo, 2015–2016 m. darbų plano). Kaip matyti iš pateiktų dokumentų, Susirinkime buvo svarstyta Pirmininkės pateikta Bendrijos veiklos metinė ataskaita, 2015–2016 m. darbų planas.“

„Pareiškėjai išaiškinta (Atsakymas) Bendrijų įstatymo 11 straipsnio ir 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta Bendrijos narių visuotinio susirinkimo ir Bendrijos narių įgaliotinių susirinkimo šaukimo ir organizavimo tvarka ir terminai, nurodyta, kad Prašyme neteisėtu vadinamą Susirinkimą gali pripažinti neteisėtu tik teismas.“

„Atsižvelgdami į tai, kad Pirmininkė sušaukė Bendrijos narių visuotinį susirinkimą, Bendrijos pakartotinį susirinkimą, Susirinkimą, ir į tai, kad pastarajame Susirinkime priimti sprendimai, įskaitant sprendimus dėl Pirmininkės veiklos metinės ataskaitos, ilgalaikio 2015–2016 m. darbų plano, yra teisėti, kol teismas nepripažino jų neteisėtais, laikome, kad Pirmininkė pateikė Bendrijos veiklos metinę ataskaitą ir atsiskaitė Bendrijos nariams už 2014 metus, pateikė ilgalaikį 2015–2016 m. darbų planą, todėl dėl minimų klausimų Pirmininkei įpareigojimų neteikėme.“

5.3. Susirinkimo protokole Nr. 9 pažymėta: „Bendrijoje yra 62 Bendrijos nariai, 7 valdybos nariai, 12 įgaliotinių. Dalyvauja 5 Bendrijos valdybos nariai, 7 įgaliotiniai. [...]. Svarstyta: 1. Pirmininkės ataskaita už 2014 m. Nutarta: Pritarti Pirmininkės veiklai už 2014 metus. Pirmininkės veiklą įvertinti patenkinamai [...]. Balsavo: už – 6, prieš – 5, susilaikė – 1.“

5.4. „Susirinkimo darbotvarkėje buvo įrašytas klausimas dėl Pirmininkės ataskaitos už 2014 m. Pareiškėja Prašyme taip pat nurodo, kad Susirinkime buvo svarstyta Pirmininkės ataskaita už 2014 metus. Pareiškėja Prašyme akcentavo, kad Susirinkimas yra negaliojantis, todėl Atsakyme Pareiškėjai buvo pateikta informacija apie Bendrijos narių visuotinio susirinkimo organizavimo tvarką. Atskirai įvertinti Pirmininkės veiklos metinės ataskaitos atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams Pareiškėja neprašė.“

5.5. „Dėl Bendrijos veiklos metinės ataskaitos turinio atitikties Bendrijų įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatomis papildomai atsakėme Atsakyme-2.“

5.6. „Pagal Taisyklių 5 punktą, valdytojų veiklos priežiūros ir kontrolės turinį sudaro: pranešimų dėl valdytojų veiklos nagrinėjimas, vadovaujantis VAI nustatyta tvarka ir terminais, ir valdytojų konsultavimas jų veiklos klausimais; neplanuotas kompleksinis valdytojų veiklos patikrinimas.

Vadovaujantis Taisyklių 5.2 papunkčiu, Prašymas buvo išnagrinėtas VAI nustatyta tvarka ir terminais. Valdytojo veiklos patikrinimo aktas surašomas vadovaujantis Taisyklių 9 punktu, pagal Taisyklių priede pateiktą akto pavyzdinę formą, atlikus valdytojų veiklos kompleksinį planinį arba neplanuotą kompleksinį patikrinimą. Kadangi Pirmininkės veiklos kompleksinis ir neplanuotas patikrinimai nebuvo atlikti, valdytojo veiklos patikrinimo aktas nesurašytas.“

„Dėl Taisyklių 5.2 papunkčio konsultavomės su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos specialistais, rengusiais veiklos priežiūrą ir kontrolę reglamentuojančius teisės aktus. Jų žodiniu paaiškinimu, valdytojo veiklos patikrinimo aktas [...] surašomas atlikus valdytojo veiklos kompleksinį planinį arba neplanuotą patikrinimą.“

5.7. „Viena iš bendrijos valdybos funkcijų, nustatytų Bendrijų įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje, yra apsvaistyti ir teikti bendrijos narių visuotiniam susirinkimui tvirtinti pajamų ir išlaidų sąmatas. Bendrijos metinių pajamų ir išlaidų sąmata privalo būti parengta ir, vadovaujantis Bendrijų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 9 punktu, patvirtinta bendrijos narių visuotiniame susirinkime.

Pirmininkė Bendrijos metinių pajamų ir išlaidų sąmatų neparengė. Pirmininkė 2016-01-08 rašte „Dėl Bendrijos pajamų išlaidų sąmatos“ [...] paaiškino, kad PVPK vykdomam tyrimui buvo paėmusi Bendrijos dokumentus, kurie gražinti 2015-04-27, bet nepateiktas vykdyto tyrimo sprendimas. Pirmininkė, nesulaukusi minimo sprendimo, birželio mėnesį sušaukė Bendrijos narių visuotinį susirinkimą.

Bendrijos pajamų ir išlaidų sąmatą tikslinga parengti kalendorinių metų pradžioje. Kadangi Bendrijos narių visuotinis susirinkimas sušauktas tik 2015 m. birželio mėnesį, pajamų ir išlaidų

sąmata nebuvo parengta, visi mokėjimai buvo vykdomi pagal sutartis, 2015–2016 m. darbų planas buvo teikiamas tvirtinti minimam susirinkimui.“

Savivaldybės pareigūnai pažymėjo, kad „Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinių taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 [toliau citatose ir tekste vadinama – Priežiūros ir kontrolės taisyklės], 6 punkto nuostatoje nėra nustatyta, kad, atliekant valdytojų veiklos kompleksinį patikrinimą, tikrinama, ar sudaryta Bendrijos pajamų ir išlaidų sąmata. Taip pat Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso [toliau citatose ir tekste vadinam – ATPK] 158(2) straipsnyje valdytojui nenustatyta administracinė atsakomybė už bendrijos metinių pajamų ir išlaidų sąmatos sudarymą.“

„Pareiškėjai dėl Bendrijos pajamų ir išlaidų sąmatos atsakėme Atsakyme.“

5.8. „Savivaldybė, įvertinusi Seimo kontrolieriaus klausimus ir pastabas, papildomai išnagrinėjo Prašymą ir jį atsakė Atsakymu.“

„Atsižvelgiant į tai, kad Pirmininkė sušaukė Bendrijos narių visuotinį susirinkimą [2015-06-22], pakartotinį Bendrijos narių susirinkimą [2015-07-07], Susirinkimą, kad minimiems susirinkimams pateikė svarstyti Pirmininkės veiklos ataskaitą už 2014 metus, Bendrijos revizijos ataskaitą už 2014 m., 2015–2016 m. darbų planą, ir į tai, kad dėl objektyvių priežasčių (PVPK vykdomam tyrimui buvo paimti Bendrijos dokumentai) negalėjo sušaukti visuotinio Bendrijos narių susirinkimo Bendrijų įstatymo nustatyta tvarka, Pirmininko veiksmuose (teikiant informaciją, Bendrijos veiklos metinę ataskaitą, sudarant bendrojo naudojimo objektų ilgalaikį planą) negalime nustatyti administracinio teisės pažeidimo sudėties, nustatytos ATPK 158(2) straipsnyje.“

„Pirmininkei pakartotinai išaiškintos Bendrijų įstatymo nuostatos dėl Bendrijos narių visuotinio (įgaliotinių susirinkimo) šaukimo ir organizavimo tvarkos, Bendrijų įstatyme nustatytų Bendrijos pirmininko funkcijų dėl bendrijos veiklos metinės ataskaitos, pajamų ir išlaidų sąmatos, bendrojo naudojimo objektų metinių ir ilgalaikių planų parengimo, raštu rekomenduota Bendrijos narių visuotiniam susirinkimui teikti klausimą dėl Bendrijos metinių finansinių ataskaitų audito pagal Bendrijų įstatymo straipsnio 3 dalį“ (Savivaldybės Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus 2016-01-14 raštas Nr. JS-112(27.7.1)).

5.9. „Savivaldybė 2016 metais planuoja atlikti kompleksinį planinį Pirmininkės veiklos patikrinimą. Šiuo metu dar tikslinamas valdytojų veiklos planinio kompleksinio patikrinimo grafikas.“

5.10. Atsakyme-2 Pareiškėjai buvo pateikta ši informacija:

5.10.1. Pirmininkė „dėl atsiskaitymo Bendrijos nariams už 2014 m. vykdytą veiklą sušaukė Bendrijos narių visuotinį susirinkimą 2015-06-22 – vėliau termino, nustatyto Bendrijų įstatyme ir Bendrijos įstatuose. Skelbime apie minimą susirinkimą buvo paskelbta informacija: data, laikas, susirinkimo darbotvarkė, nurodyta, kur ir koku laiku galima susipažinti su Pirmininkės ir revizoriaus ataskaitomis už 2014 m. ir sprendimų projektais, kaip pareikšti išankstinę nuomonę raštu dėl susirinkime svarstomų klausimų. Minimam susirinkimui svarstyti buvo teikiamos Pirmininkės ir Bendrijos revizoriaus ataskaitos už 2014 metus, Bendrijos valdybos nutarimai (dėl kaupimo lėšų, teritorijos valymo, 2015–2016 metų darbų plano).

[...] Informacija apie tai, kad dėl vykdomo tyrimo atidedamas Bendrijos narių visuotinis ataskaitinis susirinkimas, buvo paskelbta kiekvienos laiptinės skelbimų lentoje. Atsižvelgiant į minimą aplinkybę, laikome, kad tai yra objektyvi priežastis, dėl kurios Pirmininkė negalėjo sukviesti Bendrijos narių visuotinio (ataskaitinio) susirinkimo Bendrijų įstatymo nustatyta tvarka – per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams.

Bendrijų įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatoje nustatyti reikalavimai bendrijos pirmininko ataskaitai. Pirmininkė metinėje ataskaitoje už 2014 metus išsamiai pateikė minimame straipsnyje nurodytą informaciją. Pirmininkės metinė ataskaita už 2014 metus atitinka Bendrijų įstatymo nustatytiems reikalavimams. Vertinti ir tvirtinti Pirmininkės ataskaitą, rinkti ir atšaukti Bendrijos pirmininką yra Bendrijos narių visuotinio susirinkimo kompetencija.

Pirmininkės 2015-06-22 sušaukti Bendrijos visuotinis susirinkimas ir 2015-07-07 pakartotinis Bendrijos visuotinis susirinkimas neįvyko, nes nebuvo kvorumo. Tuomet 2015-07-23 buvo sušauktas Susirinkimas, surašytas jo protokolas. Minimo Susirinkimo nutarimais pritarta Pirmininkės veiklai už 2014 metus, patvirtinta Bendrijos revizoriaus ataskaita, 2015–2016 m. darbų planas. Kol teismo nėra pripažintas ar nuginkčytas minimo Susirinkimo teisėtumas, jo priimti sprendimai yra teisėti. Laikome, kad Pirmininkė pateikė Bendrijos veiklos metinę atskaitą ir atsiskaitė Bendrijos nariams už 2014 metus, pateikė ilgalaikį 2015–2016 m. darbų planą. [...]“;

5.10.2. informacija, nurodyta pažymos 5.6 ir 5.7 punktuose.

6. Iš PVPK Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

„PVPK buvo atliekamas ikiteisminis tyrimas byloje Nr. [...] dėl nusikalstamos veikos, numatytos LR BK [Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas] 300 str. 1 d. (dokumentų klastojimas).

Ikiteisminio tyrimo metu buvo nustatyta, kad 2014-01-30 su pareiškimu kreipėsi pil. C ir Pareiškėja, kurios pranešė, kad 2013-12-10 vykusiame Namų susirinkime dėl Namų renovacijos Pirmininkė galimai suklastojo ant susirinkimo protokolo gyventojų parašus.

Panevėžio apygardos prokuratūros Antrojo baudžiamąjo persekiojimo skyriaus prokurorė Sigita Kairienė 2015-04-13 priėmė nutarimą ikiteisminį tyrimą Nr. [...] nutraukti LR BPK BK [Lietuvos Respublikos baudžiamąjo proceso kodeksas] 3 str. 1 d. 1 p. pagrindu (nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamąjo nusižengimo požymių). Nutraukus ikiteisminį tyrimą visi ikiteisminio tyrimo metu byloje buvę Bendrijos dokumentai grąžinti Pirmininkei.“

Skundo tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos įstatymai

7.1. *Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje* nustatyta, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra: „42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.“

7.2. *Daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatyme* (Bendrijų įstatymas) nustatyta:

7.2.1. *9 straipsnis* – „1. Aukščiausiasis bendrijos organas yra bendrijos narių visuotinis susirinkimas. Bendrijos įstatuose gali būti numatytas bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas, turintis bendrijos įstatuose nustatytą visuotinio susirinkimo teisių dalį. 2. Bendrijos valdymo organai yra valdyba ir (arba) bendrijos pirmininkas. [...]. 4. Bendrijos vidaus kontrolės funkcijai atlikti bendrijoje sudaroma revizijos komisija arba išrenkamas revizorius. [...].“

7.2.2. *10 straipsnis* – 1. Visuotinis susirinkimas: [...] 5) gali priimti sprendimą dėl bendrijos finansinio audito atlikimo; [...] 9) tvirtina metinę bendrijos pajamų ir išlaidų sąmatą; [...] 13) tvirtina metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir bendrijos veiklos metinę atskaitą; [...].“

7.2.3. *11 straipsnis* – „1. Visuotinius susirinkimus šaukia bendrijos pirmininkas arba bendrijos valdyba bendrijos įstatuose nustatyta tvarka. Visuotinis susirinkimas turi būti sušauktas ir tais atvejais, kai to reikalauja [...] daugiau kaip ketvirtadalis bendrijos narių [...]. 2. Pranešimą apie šaukiamą visuotinį susirinkimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytas susirinkimo organizatorius (iniciatorius) turi ne vėliau kaip prieš 14 dienų iki susirinkimo dienos paskelbti bendrijos skelbimų lentoje arba kitose gerai matomose vietose, nurodyti susirinkimo vietą, datą ir laiką, kartu paskelbti susirinkimo darbotvarkę ir siūlomų sprendimų projektus arba nurodyti vietą, kur ir koku laiku galima susipažinti su sprendimų projektais. [...]. 3. Visuotinis susirinkimas turi būti šaukiamas kasmet ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus finansiniams metams. [...]. 4. Visuotiniame susirinkime dalyvaujantys bendrijos nariai registruojami pasirašytinai susirinkimo dalyvių sąrašė. Visuotinio susirinkimo dalyvių sąrašą pasirašo visuotinio susirinkimo pirmininkas ir sekretorius. Bendrijos nariai bendrijos įstatuose nustatyta tvarka gali iš anksto raštu pareikšti savo nuomonę dėl susirinkime svarstomų klausimų. Iš anksto raštu pareiškę nuomonę bendrijos nariai yra laikomi

dalyvaujančiais visuotiniame susirinkime, registruojami visuotinio susirinkimo dalyvių sąraše ir jų balsai įskaitomi į balsavimo rezultatus. 5. Visuotinis susirinkimas yra teisėtas ir gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė bendrijos narių. Jeigu kvorumo nėra, laikoma, kad visuotinis susirinkimas neįvyko, ir ne anksčiau kaip po dviejų savaitių turi būti sušauktas pakartotinis visuotinis susirinkimas, kuris turi teisę svarstyti ir priimti sprendimus pagal neįvykusio susirinkimo darbotvarkę. Pakartotinis visuotinis susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip ketvirtadalis bendrijos narių. 6. Visuotinio susirinkimo sprendimai yra teisėti, kai už juos balsuoja daugiau kaip pusė susirinkime dalyvaujančių bendrijos narių, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus. [...]. 12. Bendrijos nariai sprendimus gali priimti balsuodami raštu, išskyrus sprendimus dėl šio straipsnio 7 dalyje nurodytų klausimų. Balsavimo raštu tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija. [...].“

7.2.4. *13 straipsnis* – „1. Jeigu pagal šio įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostatas neįvyko pakartotinis visuotinis susirinkimas ir dėl to bendrija negali įgyvendinti savo tikslų arba kitais bendrijos įstatuose numatytais atvejais, šiam įstatyme ir bendrijos įstatuose nustatyta tvarka turi būti šaukiamas bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas (toliau – įgaliotinių susirinkimas). 2. Įgaliotinių susirinkimą šaukia bendrijos pirmininkas (valdyba). Įgaliotinių susirinkimas taip pat turi būti sušauktas, kai to reikalauja revizijos komisija (revizorius) arba daugiau kaip ketvirtadalis įgaliotinių. [...] Bendrijos narių įgaliotinių skaičius nustatomas bendrijos įstatuose, vadovaujantis pakankamo ir proporcingo atstovavimo principu. [...]. 5. Įgaliotinių susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja ne mažiau kaip trys penktadaliai įgaliotinių. Sprendimai priimami susirinkime dalyvaujančių įgaliotinių balsų dauguma, [...].“

7.2.5. *14 straipsnis* – „[...] 6. Bendrijos pirmininkas atsako už: 1) bendrijos veiklos organizavimą ir jos tikslų įgyvendinimą; [...] 6) informacijos pateikimą butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams jų prašymu; [...] 10) pastato (pastatų) bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo metinių ir ilgalaikių planų projektų parengimą ir jų pateikimą visuotiniam susirinkimui (įgaliotinių susirinkimui) (valdybai); [...]. 7. Visi butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų raštu bendrijos pirmininkui pateikti prašymai, skundai ir kiti dokumentai registruojami ir nagrinėjami bendrijos įstatuose nustatyta tvarka. Bendrijos pirmininkas privalo per 10 darbo dienų nuo buto ar kitų patalpų (pastato) savininko kreipimosi gavimo dienos suteikti išsamią informaciją apie bendrijos organų sprendimus, bendrijos turtą, kaupiamąsias lėšas, įmokas ir kitus privalomus mokėjimus, susijusius su bendrijos veikla. [...].“

7.2.6. *16 straipsnis* – „1. Bendrijos valdyba atlieka šias funkcijas: 1) šaukia visuotinius susirinkimus (įgaliotinių susirinkimus) šiame įstatyme ir bendrijos įstatuose nustatyta tvarka; 2) svarsto ir teikia visuotiniam susirinkimui (įgaliotinių susirinkimui) tvirtinti bendrijos ūkinės veiklos metinius ir ilgalaikius planus, pajamų ir išlaidų sąmatas, finansinių ataskaitų rinkinius ir kiekvienų metų veiklos ataskaitą; [...] 8) kitas bendrijos įstatuose valdybos kompetencijai priskirtas funkcijas. [...]. 5. Bendrijos valdybos posėdis yra teisėtas ir valdyba gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja daugiau kaip du trečdaliai bendrijos valdybos narių. [...].“

7.2.7. *17 straipsnis* – „[...] 3. [...] Visuotinis susirinkimas (įgaliotinių susirinkimas) gali nuspręsti samdyti audito įmonę bendrijos metinių finansinių ataskaitų auditui atlikti. Audito išvados pateikiamos bendrijos pirmininkui (valdybai) ir visuotiniam susirinkimui (įgaliotinių susirinkimui). Su audito išvadomis turi teisę susipažinti visi butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai. [...].“

7.2.8. *20 straipsnis* – „1. Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūrą ir kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą atlieka savivaldybės. 2. Savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo turi teisę kontroliuoti, kaip bendrijos valdymo organai atlieka pagal šį įstatymą jiems priskirtas funkcijas ir, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu, surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba perduoti administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėti teismui.“

7.2.9. *21 straipsnis* – „[...] 3. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai privalo: [...] 3) vykdyti bendrijos organų, butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų susirinkimų sprendimus dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo, naudojimo, priežiūros ir atnaujinimo; [...] 4. Butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę: [...] 4) gauti informaciją apie nustatytas įmokas bendrosios

dalinės nuosavybės teisės objektams išlaikyti ir išsaugoti (remontuoti), kaupiamąsias lėšas pastatui (pastatams) atnaujinti, taip pat apie kitas su pastato (pastatų) priežiūra ir naudojimu susijusias įmokas; 5) reikalauti, kad bendrijos valdymas ir bendrojo naudojimo objektų naudojimas ir priežiūra užtikrintų butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų teisių įgyvendinimą ir atitiktų jų teisėtus interesus; [...]; 7) apskūsti bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus CK 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka [...].“

7.3. *Civiliniame kodekse (CK) nustatyta:*

7.3.1. *2.82 straipsnio 4 dalis* – „Juridinių asmenų organų sprendimai gali būti teismo tvarka pripažinti negaliojančiais, jeigu jie prieštarauja imperatyviosioms įstatymų normoms, juridinio asmens steigimo dokumentams arba protingumo ar sąžiningumo principams. [...].“

7.3.2. *4.85 straipsnis* – „1. Sprendimai dėl bendrojo naudojimo objektų valdymo ir naudojimo, taip pat dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų, priimami butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip. [...]. 2. Jeigu šiame straipsnyje nustatyta tvarka sušaukus butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimą nesusirenka sprendimui priimti pakankamas butų ir kitų patalpų savininkų skaičius, pakartotiniame susirinkime, kuris šaukiamas pagal tą pačią darbotvarkę ne anksčiau kaip po dviejų savaitių, sprendimai priimami susirinkime dalyvavusių balsų dauguma, bet ne mažiau kaip 1/4 visų butų ir kitų patalpų savininkų balsų, išskyrus sprendimus dėl lėšų skolinimosi, dėl naujų bendrojo naudojimo objektų sukūrimo ir disponavimo jais klausimų bei kitus įstatymuose nustatytus sprendimus, kuriems priimti reikalinga butų ir kitų patalpų savininkų balsų dauguma. 5. Butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimus šaukia gyvenamojo namo butų ir kitų patalpų savininkų bendrijos valdyba (bendrijos pirmininkas) [...]. Taip pat sušaukti susirinkimą gali raštu pareikalauti ne mažiau kaip 1/4 butų ir kitų patalpų savininkų. [...]. 7. Butų ir kitų patalpų savininkų sprendimai gali būti priimti ir nesušaukus susirinkimo, bet jiems raštu pareiškus apie savo sprendimą. [...]. 9. Buto ar kitos patalpos savininko teisei apskūsti šiame straipsnyje nustatyta tvarka priimtus butų ir kitų patalpų savininkų sprendimus taikomas 6 mėnesių ieškinio senaties terminas.“

7.3. *Administracinių teisės pažeidimų kodekso (ATPK) 158² straipsnyje* nustatyta: „Daugiabučių gyvenamųjų namų bendrojo naudojimo objektų administravimo pareigų, nustatytų teisės aktuose, nevykdymas, kai nepaskirti namo bendrojo naudojimo objektų techniniai prižiūrėtojai arba paskirti techniniai prižiūrėtojai neatitinka jiems nustatytų kvalifikacinių reikalavimų, arba nesudaryti bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo (remonto ar kitokio tvarkymo) metiniai ir (ar) ilgalaikiai planai, arba sprendimai dėl šių objektų atnaujinimo (remonto ar kitokio tvarkymo) priimti nesilaikant teisės aktuose nustatytos tvarkos, arba nesilaikoma teisės aktų nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo ir (ar) administravimo veiklos metinės ataskaitos pateikimo šių objektų savininkams, arba padaryta žala administruojamiems objektams ar aplinkai, – užtraukia įspėjimą arba baudą bendrijos valdymo organų nariams [...] – fiziniams asmenims arba administratorių – juridinių asmenų vadovams ar vadovų įgaliotiems asmenims nuo penkiasdešimt septynių iki dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų. [...].“

8. Kiti teisės aktai

8.1. *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-07-24 įsakymu Nr. D1-612 patvirtintose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės pavyzdinėse taisyklėse (Priežiūros ir kontrolės taisyklės) nustatyta:*

8.1.1. „5. Priežiūros ir kontrolės vykdytojas, vadovaudamasis valdytojų sąrašu, organizuoja ir vykdo jų veiklos priežiūrą ir kontrolę, kurios turinį sudaro: 5.1. kompleksinis planinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal priežiūros ir kontrolės vykdytojo sudarytą grafiką ir užduotį, tačiau ne rečiau kaip kartą per (nurodoma per kiek, 1 ar 2) metus; 5.2. patalpų savininkų skundų, prašymų ir pranešimų dėl valdytojų veiklos nagrinėjimas, vadovaujantis VAI nustatyta tvarka ir terminais, ir valdytojų konsultavimas jų veiklos klausimais; 5.3. neplanuotas kompleksinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal patalpų savininkų skundų ir pranešimų turinį, priežiūros ir kontrolės vykdytojo ar savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo skundo ar pranešimo gavimo dienos.“

8.1.2. „6. Vykdam kompleksinį patikrinimą, tikrinama: [...]; 6.4. daugiabučio namo (toliau – namas) bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, planavimas ir lėšų kaupimo organizavimas – ar rengiami ir nustatyta tvarka teikiami patalpų savininkams ilgalaikiai ir metiniai planai, pasiūlymai dėl lėšų kaupimo namui atnaujinti, ar sukauptos lėšos laikomos atskiroje sąskaitoje ir naudojamos pagal paskirtį; [...]; 6.6. informacijos patalpų savininkams teikimas pagal teisės aktų reikalavimus – ar laikomasi nustatytų reikalavimų dėl informacijos teikimo patalpų savininkams ir skelbimo apie savo veiklą (internetu svetainėje, el. paštu, skelbimų lentoje ir kitais būdais), ar gauta (jei gauta, nurodomas skaičius) skundų dėl informacijos pateikimo patalpų savininkams; 6.7. metinės veiklos ataskaitos rengimas ir jos pateikimas patalpų savininkams – ar rengiamos metinės veiklos ataskaitos, ar nustatytais terminais ir tvarka teikiamos patalpų savininkams, ar jų turinys atitinka teisės aktų ar patalpų savininkų sprendimu nustatytus reikalavimus; [...].“

8.1.3. „7. Atlikus patikrinimą, pagal pavyzdinių taisyklių priede pateiktą Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo veiklos patikrinimo akto pavyzdinę formą surašomas valdytojo veiklos patikrinimo aktas (toliau – aktas), kuriame nurodomi reikalavimai ir terminas, ne trumpesnis kaip 10 darbo dienų, trūkumams pašalinti. [...]. Jeigu patikrinimas atliktas pagal pareiškėjo skundą, patikrinimo akto kopija pateikiama pareiškėjui.“

8.1.4. „8. Priežiūros ir kontrolės vykdytojas turi teisę Administracinių teisių pažeidimo kodekso nustatytais atvejais ir tvarka surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus ir pateikti juos savivaldybės Administracinei komisijai; [...].“

8.2. *Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2014-12-18 sprendimu Nr. 1-397 patvirtintų Butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir savivaldybės vykdomosios institucijos paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūros ir kontrolės taisyklių (Taisyklės) 5 punkte* nustatyta: „5. Priežiūros ir kontrolės vykdytojas, vadovaudamasis valdytojų sąrašu, organizuoja ir vykdo jų veiklos priežiūrą ir kontrolę, kurios turinį sudaro: 5.1. kompleksinis planinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal priežiūros ir kontrolės vykdytojo sudarytą grafiką ir užduotį, tačiau ne rečiau kaip kartą per 2 metus; 5.2. patalpų savininkų skundų, prašymų ir pranešimų dėl valdytojų veiklos nagrinėjimas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais, valdytojų konsultavimas, jų veiklos klausimais; 5.3. neplanuotas kompleksinis valdytojų veiklos patikrinimas pagal patalpų savininkų skundų ir pranešimų turinį, priežiūros ir kontrolės vykdytojo ar Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo skundo ar pranešimo gavimo dienos.“

Skundo tyrimo išvados

9. Išanalizavus pirmiau nurodytą teisinį reglamentavimą (pažymos 7–8 paragrafai) ir atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–6 paragrafai), konstatuotina:

9.1. Savivaldybė, vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymu, privalo vykdyti butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūrą ir kontrolę pagal Priežiūros ir kontrolės taisykles (pažymos 7.1 ir 8.1 punktai).

Priežiūros ir kontrolės taisyklėse bei Taisyklėse nustatyta, kad Savivaldybė organizuoja valdytojų veiklos priežiūrą, kurios turinį sudaro patalpų savininkų skundų, prašymų ir pranešimų dėl valdytojų veiklos nagrinėjimas, vadovaujantis VAĮ nustatyta tvarka ir terminais, ir valdytojų konsultavimas jų veiklos klausimais bei kompleksinis planinis patikrinimas ne rečiau kaip kartą per 2 metus (pagal Savivaldybės sudarytą grafiką; pažymos 8 paragrafas).

Pagal Priežiūros ir kontrolės taisykles, į valdytojų veiklos kontrolės turinį nepatenka pajamų–išlaidų sąmatų sudarymo, tvirtinimo atitikimo teisės aktų reikalavimams tikrinimas, kai atliekamas kompleksinis valdytojo veiklos patikrinimas, tikrinama daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo, pagal privalomuosius statinių naudojimo ir priežiūros reikalavimus, planavimas – ar rengiami ir nustatyta tvarka teikiami patalpų savininkams ilgalaikiai

ir metiniai planai, metinės veiklos ataskaitos rengimas ir jos pateikimas patalpų savininkams – ar rengiamos metinės veiklos ataskaitos, ar nustatytais terminais ir tvarka teikiamos patalpų savininkams, ar jų turinys atitinka teisės aktų ar patalpų savininkų sprendimu nustatytus reikalavimus (pažymos 8.1.2 papunktis);

9.2. remiantis Bendrijų įstatymu:

9.2.1. Bendrijos valdymo organai yra valdyba ir (arba) Bendrijos pirmininkas, taigi Savivaldybė kontroliuoja tik jų veiklą (pažymos 7.2.1 ir 7.2.8 papunkčiai);

9.2.2. Bendrijos *visuotinis susirinkimas* gali priimti sprendimą dėl Bendrijos finansinio audito atlikimo, tvirtina metinę bendrijos pajamų ir išlaidų sąmatą bei metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir bendrijos veiklos metinę ataskaitą (pažymos 7.2.2 papunktis), Bendrijos valdyba šaukia visuotinius susirinkimus (įgaliotinių susirinkimus), svarsto ir teikia visuotiniam susirinkimui (įgaliotinių susirinkimui) tvirtinti bendrijos ūkinės veiklos metinius ir ilgalaikius planus, pajamų ir išlaidų sąmatas, finansinių ataskaitų rinkinius ir kiekvienų metų veiklos ataskaitą (Bendrijos valdybos posėdis yra teisėtas ir valdyba gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja daugiau kaip du trečdaliai bendrijos valdybos narių, pažymos 7.2.6 papunktis);

9.2.3. Bendrijos įstatuose gali būti numatytas *Bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas*, turintis Bendrijos įstatuose nustatytą visuotinio susirinkimo teisių dalį (pažymos 7.2.1 papunktis);

9.2.4. visuotinis susirinkimas yra teisėtas ir gali priimti sprendimus, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė Bendrijos narių. Jeigu kvorumo nėra, laikoma, kad visuotinis susirinkimas neįvyko, ir ne anksčiau kaip po dviejų savaitių turi būti sušauktas pakartotinis visuotinis susirinkimas, kuris turi teisę svarstyti ir priimti sprendimus pagal neįvykusio susirinkimo darbotvarkę. Pakartotinis visuotinis susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip ketvirtadalis Bendrijos narių. Visuotinio susirinkimo sprendimai yra teisėti, kai už juos balsuoja daugiau kaip pusė susirinkime dalyvaujančių Bendrijos narių (pažymos 7.2.3 papunktis).

Jeigu neįvyko pakartotinis visuotinis susirinkimas ir dėl to Bendrija negali įgyvendinti savo tikslų arba kitais Bendrijos įstatuose numatytais atvejais, Bendrijų įstatyme ir bendrijos įstatuose nustatyta tvarka turi būti šaukiamas Bendrijos narių įgaliotinių susirinkimas. 2. Įgaliotinių susirinkimą šaukia Bendrijos pirmininkas (valdyba). Įgaliotinių susirinkimas yra teisėtas, kai jame dalyvauja ne mažiau kaip trys penktadaliai įgaliotinių. Sprendimai priimami susirinkime dalyvaujančių įgaliotinių balsų dauguma (pažymos 7.2.4 papunktis);

9.2.5. Namų butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkai turi teisę apskusti Bendrijos valdymo organų, visuotinio susirinkimo (įgaliotinių susirinkimo) ir kitus butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkų sprendimus CK 2.82 straipsnyje nustatyta tvarka per 6 mėnesius nuo jų priėmimo (pažymos 7.2.9, 7.3.1 ir 7.3.2 papunkčiai);

9.3. nagrinėjama atveju:

9.3.1. Prašyme skundžiamasi Pirmininkės veikla 2015-06-22 ir 2015-07-07 organizuojant Bendrijos visuotinius susirinkimus, Susirinkimą ir jie laikomi neteisėtais, tuo, kad Pirmininkės 2014 metų veiklos ataskaita Bendrijos nariams pateikta netinkamai (turinys nebuvo ginčijamas; pažymos 3.1.1–3.1.4 papunkčiai), nustatyta tvarka nepatvirtinta metinė Bendrijos pajamų–išlaidų sąmata (pažymos 3.1.5 papunktis);

9.3.2. Savivaldybės pareigūnai, gavę Prašymą, Bendrijos valdymo organų kontrolę atliko išnagrinėdami šį Prašymą VAI nustatyta tvarka (pagal Prašymo turinį) ir pateikdami Atsakymą, tačiau Atsakyme nebuvo pasisakyta dėl metinės Bendrijos pajamų–išlaidų sąmatos tvirtinimo (pažymos 3.2 punktas), šio tyrimo metu atsižvelgė į Seimo kontrolieriaus tarpininkavimą ir Atsakyme-2 pateikė papildomus paaiškinimus Pareiškėjai dėl metinės Bendrijos pajamų–išlaidų sąmatos tvirtinimo, dėl Bendrijos veiklos 2014 metų veiklos ataskaitos bei metinių ir ilgalaikių ūkinės veiklos planų pateikimo termino, ataskaitos turinio (pažymos 5.7 ir 5.10 punktai), pateikė pagrįstą išvadą, kad Savivaldybė nėra įgaliota vertinti Bendrijos visuotinių (įgaliotinių), valdybos susirinkimų bei priimtų sprendimų teisėtumą (šie klausimai iš tiesų sprendžiami teisme; pažymos 9.2.5 papunktis), rekomendavo Pirmininkei Bendrijos narių visuotiniam susirinkimui teikti klausimą dėl Bendrijos metinių finansinių ataskaitų audito pagal Bendrijų įstatymo straipsnio 3 dalį“ (pažymos 5.8 punktas);

9.3.3. *tačiau Savivaldybės pareigūnai, nepagrįstai nepateikė įpareigojimo Pirmininkei imtis priemonių, kad jos 2014 metų veiklos ataskaita bei metinis ir ilgalaikis planai būtų pateikti nustatyta tvarka visuotiniam susirinkimui* (pažymos 5.2 punktą), nes Bendrijų įstatymas nenumato tokios rūšies susirinkimo, kaip bendras bendrijos valdybos ir įgaliotinių susirinkimas, jo kompetencijos bei sušaukimo, balsavimo jame tvarkos (Susirinkime įgaliotiniai nebalsavo atskirai nuo valdybos narių, taigi Susirinkimas nelaikytinas Bendrijos įgaliotinių susirinkimu, kuris galėjo būti organizuojamas Bendrijų įstatymo nustatyta tvarka, jeigu šiam susirinkimui Bendrijos įstatai suteikia atitinkamą kompetenciją, Pirmininkės veiklos ataskaita ir ilgalaikis darbų planas nelaikytini pateiktai nustatyta tvarka; pažymos 5.3 ir 7.2 punktai).

10. Apibendrinus pirmiau nurodytas aplinkybes ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalimi, darytina išvada, kad skundas dėl Savivaldybės pareigūnų veiklos (neveikimo) *pripažintinas pagrįstu pagal pažymos 9.3.3 papunkčio išvadą*.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) Bendrijos valdymo organų veiklos priežiūros ir kontrolės klausimais pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir 14 punktais, Seimo kontrolierius *Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriui* rekomenduoja:

12.1. imtis priemonių, kad Pirmininkės 2014 metų veiklos ataskaita bei metinis ir ilgalaikis planai būtų pateikti nustatyta tvarka Bendrijos visuotiniam susirinkimui (arba Bendrijos įgaliotinių susirinkimu, jeigu šiam susirinkimui Bendrijos įstatai suteikia atitinkamą kompetenciją);

12.2. informuoti apie rekomendacijos Pirmininkei – Bendrijos narių visuotiniam susirinkimui teikti svarstyti klausimą dėl Bendrijos metinių finansinių ataskaitų audito pagal Bendrijų įstatymo straipsnio 3 dalį – įgyvendinimo rezultatus.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus (pateikiant patvirtinančius dokumentus) pranešti iki 2016-06-01.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys